

Haskoning Nederland BV
t.a.v. mevrouw H. Zweers
Postbus 251
6500 AD NIJMEGEN

Archimedeslaan 6
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Tel. 030-2589111
Fax 030-2583140
www.provincie-utrecht.nl

Datum	2 oktober 2012	Team	Natuur en Landschap
Zaakkenmerk	-	Referentie	De heer ing. P. Drost
Kenmerk	80C289E0	Doorkiesnummer	030-2583426
Uw brief van	24 augustus 2012	Faxnummer	030-2582990
Uw nummer	9X3937.01/L0004/902513/DenB	E-mailadres	Peter.drost@provincie-utrecht.nl
Bijlagen		Onderwerp	Bestuurlijke reactie op toets Natuurbeschermingswet 1998 Eneco BEC Groene Weide Utrecht

Geachte mevrouw Zweers,

Wij danken u hartelijk voor het toesturen van het definitief rapport “ENECO Bio energiecentrale (hierna BEC) Groene Weide, Toetsing aan Natuurbeschermingswet 1998”, d.d. 24 augustus 2012 nr. 9X3937.

Voor de oprichting van de Eneco BEC Groene Weide zijn meerdere vergunningen en toestemmingen vereist. Op dit moment hebben wij uitsluitend de Toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 ontvangen. Dit betekent dat nog veel informatie nodig is om een integrale beoordeling te kunnen maken. Ook is niet uit te sluiten dat bij een nadere detaillering van het ontwerp van de centrale, eventueel als gevolg van eisen op basis van andere wet- en regelgeving, de uitstoot van NOx wijzigt met mogelijke gevolgen voor de onderhavige toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998.

Op basis van het voorliggende plan zal de BEC Groene Weide een zeer forse uitstoot hebben van 132.000 kg NOx/jaar. Als gevolg van het verspreidingsgedrag van NOx, de hoge temperaturen van het productieproces en toepassing van een schoorsteen met een hoogte van 70 m, wordt deze uitstoot over zeer grote afstand verspreid met als gevolg een ten opzichte van de uitstoot relatief kleine depositie /ha/jaar over een zeer grote oppervlakte. Daarmee is BEC Groene Weide naar ons oordeel een belangrijke bron van stikstofemissie en -depositie.

Wij delen niet uw conclusies dat er geen sprake is van significant negatieve effecten in Natura 2000 gebieden en beschermde natuurmonumenten als gevolg van de uitstoot van de BEC Groene Weide. Voor een nadere onderbouwing zie bijlage 1 bij deze brief. Voor het project is een vergunning Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk.

Oplossingen

De volgende oplossingen kunnen nader worden onderzocht:

1. Reduceren uitstoot door toepassing van andere technieken;
2. Mogelijkheden salderen van uitstoot nader onderzoeken;
3. Uitvoeren van mitigerende maatregelen;
4. Gebruik maken van ontwikkelruimte Programmatische Aanpak Stikstof.

Reduceren uitstoot door toepassing van andere technieken

Volgens uw rapportage wordt de verbrandingscentrale voorzien van de best beschikbare verbrandingstechnieken (BBT) waarbij zo efficiënt en zoveel mogelijk energie en warmte uit het verbrandingsproces wordt gehaald en er zo min mogelijk emissie plaatsvindt. Voor de BEC Groene Weide wordt geen Mer procedure doorlopen. Wij hebben derhalve op dit moment onvoldoende zicht op alternatieve productieprocessen waarmee de uitstoot van NOx kan worden gereduceerd. Hier is mogelijk nog winst te behalen met betrekking tot de uitstoot van NOx.

Mogelijkheden Salderen van uitstoot nader onderzoeken

Tot half september 2012 heeft Eneco aangegeven niet te willen / kunnen salderen met andere installaties van Eneco of andere bedrijven. In een overleg op 21 september 2012 heeft Eneco aangegeven een deel van de emissie te kunnen en willen salderen door het nemen van maatregelen bij andere centrales van Eneco in de regio Utrecht. Dit is nog niet afdoende om alle effecten van de emissie van de BEC Groene Weide te kunnen salderen.

Uitvoeren van mitigerende maatregelen

Het is duidelijk dat in tal van Natura 2000 gebieden en beschermde natuurmonumenten actief beheer en de uitvoering van herstelmaatregelen noodzakelijk zijn. Eneco zou actief kunnen bijdragen aan het uitwerken en doen uitvoeren van concrete herstelmaatregelen in één of meerdere gebieden. In een overleg op 21 september 2012 heeft Eneco aangegeven nog nader uit te werken mitigerende maatregelen te willen nemen om negatieve effecten van de NOx uitstoot van de BEC Groene Weide op natuur te voorkomen.

Gebruik maken van ontwikkelruimte PAS

In het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) worden momenteel per gebied door rijk en provincies herstelstrategieën uitgewerkt. Voor het merendeel van de Natura 2000 gebieden zijn herstelmaatregelen noodzakelijk. Van ontwikkelruimte uit de PAS kan alleen gebruik worden gemaakt als aan een aantal randvoorwaarden is voldaan:

- de PAS kan alleen werken als (vrijwel) alle N-gevoelige gebieden onder de werking van de PAS zijn gebracht; pas dan kan gebruik worden gemaakt van economische ontwikkelruimte in relatie tot N-depositie;
- de PAS dwingt tot het vastleggen van concrete, uitvoerbare en financieel gedekte maatregelenprogramma's waaraan terreineigenaren en waterschappen zich willen verbinden; hoewel provincies wettelijke doorzettingsmacht kunnen uitoefenen, moet eerder worden gedacht aan prestatie-overeenkomsten en bestuursakkoorden. Wij achten het redelijk dat bedrijven die bijdragen aan vermessing van natuur tenminste een financiële bijdrage leveren aan het noodzakelijke extra beheer en herstelmaatregelen;
- een gebied een ecologische toets moet kunnen doorstaan om onder de werking van de PAS te worden gebracht: zijn de juiste maatregelen op tijd geprogrammeerd om de N-gevoelige natuur robuuster en weerbaarder te maken t.a.v. de gevolgen van N-depositie;
- in de beheerplannen van de Natura 2000 gebieden waarborgen aanwezig zijn dat de instandhoudingsdoelen worden gehaald. Dit gaat dus verder dan het verzekeren van het tegengaan van verslechtering als doel voor de eerste beheerplanperiode.

Bij het zoeken naar oplossingen om de instandhoudingsdoelen van de beschermde natuurgebieden te realiseren, is het van belang eerst de emissie en depositie van stikstof op de natuurgebieden te minimaliseren en vervolgens de negatieve effecten te voorkomen door het realiseren van behoud- en herstelmaatregelen.

Conclusie

Wij achten een duurzame energievoorziening van groot belang. Wij zijn echter van mening dat op basis van alleen het voorliggende rapport van 24 augustus 2012 geen juridisch houdbare vergunning aan Eneco kan worden verleend. Wij willen dan ook graag in samenwerking met Eneco zoeken naar mogelijkheden op welke wijze Eneco, binnen de vereiste wettelijke kaders, kan bijdragen aan behoud en herstel van de natuurwaarden die wettelijk beschermd zijn in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. In het overleg van 21 september 2012 is de afspraak gemaakt dat Eneco de natuurtoets BEC Groene Weide zal aanpassen ten aanzien van te nemen salderings- en mitigerende maatregelen.

Wij verzoeken u met ons in overleg te treden om te bezien op welke wijze een oplossing kan worden gevonden om afdoende maatregelen te nemen.

Hoogachtend,

Voorzitter,

Secretaris

Een afschrift van deze brief is toegezonden aan:

- Provincie Gelderland, t.a.v. afdelingshoofd Vergunningverlening, Postbus 9090 6800 GX Arnhem;
- Provincie Noord-Holland, t.a.v. afdelingshoofd Vergunningverlening, Postbus 3007 2001 DA Haarlem;
- Provincie Zuid-Holland, t.a.v. afdelingshoofd Vergunningverlening, Postbus 90602 2509 LP Den Haag;
- Ministerie van EL&I, Directie Regio en Ruimtelijke Economie, Vestiging West, t.a.v. de heer P.E.C. Kelderman, Postbus 19143 3501 DC Utrecht;
- Provincie Utrecht, afdeling Vergunningverlening en Handhaving, t.a.v. de heer P. de Vries.

Bijlage 1: inhoudelijke toelichting op brief d.d. 2 oktober 2012 aan Eneco

Zowel Eneco als NUON hebben een initiatief opgestart voor de oprichting van een Bio energiecentrale (BEC) op Lage Weide te Utrecht. Bij beide initiatieven wil men de warmte die vrijkomt bij de energieopwekking benutten voor de bestaande en nog uit te breiden stadsverwarming in Leidse Rijn. Het is aannemelijk dat uiteindelijk maximaal één van beide BEC centrales op Lage Weide zal worden gerealiseerd. Beide initiatieven zijn in ongeveer een gelijk stadium van voorbereiding, waarbij het initiatief van Nuon mer-plichtig is en Nuon hiervoor de mer-procedure is gestart. Voor het initiatief van Eneco dient nog helder te worden of een mer-(beoordelings)procedure noodzakelijk is.

De berekende uitstoot van de BEC Groene Weide is vanaf 1 januari 2017 jaarlijks 132.000 kg NO_x. Dit leidt volgens de aangeleverde informatie tot een jaarlijkse depositie van stikstof in de Utrechtse Natura 2000 gebieden en beschermde natuurmonumenten van maximaal 4,57 mol/ha/jaar op de dichtstbij gelegen grens van de Oostelijke Vechtplassen (op 2,6 km) tot 0,18 mol/ha/jaar op het Binnenveld (op 36,5 km). In Utrecht betreft het acht Natura 2000 gebieden en negen Beschermde Natuurmonumenten. In de gehele provincie Utrecht is sprake van depositie van NO_x als gevolg van de emissie van de BEC Groene Weide. Buiten de provincie Utrecht wordt stikstof depositie veroorzaakt op diverse Natura 2000 gebieden in de provincies Noord-Holland (Naardermeer 0,69 mol/ha/jaar), Zuid-Holland (Nieuwkoopse Plassen & De Haeck 0,26 mol/ha/jaar) en Gelderland (Veluwe 0,19 mol/ha/jaar). Op grotere afstand vindt ook depositie plaats, maar deze is niet meer berekend en weergegeven in de toets.

Op basis van de effectbeoordeling concludeert Royal Haskoning dat de stikstofdepositie op de Natura 2000 gebieden in de, met uitzondering van de Oostelijke Vechtplassen als gevolg van de BEC dermate gering is (0,18 – 0,32 mol N/ha/j), dat deze in relatie tot de Kritische Depositie waarde (KDW), de achtergronddepositie, de daling van de achtergronddepositie en natuurlijke fluctuatie van tientallen molen te verwaarlozen is. Deze geringe hoeveelheden hebben volgens Royal Haskoning zeker geen ecologisch aantoonbare effecten op de habitattypen en leefgebieden van soorten binnen deze Natura2000 gebieden. Negatieve effecten op de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000 gebieden rekening houdend met de instandhoudingsdoelen zijn volgens u uitgesloten.

Achtergronddepositie

In de meeste Natura 2000 gebieden en beschermde natuurmonumenten is de heersende achtergronddepositie van stikstof (GDN) in 2015 groter dan de KDW van de meest gevoelige habitattypen. In deze gebieden is derhalve sprake van een overbelaste situatie waarbij de GDN veelal enkele tientallen procenten tot meer dan 200% boven de KDW ligt (tabel 5.1 op blz. 36). Uit jurisprudentie blijkt dat iedere activiteit die leidt tot een toename van stikstof in een overbelaste situatie dient te worden aangemerkt als een vergunningplichtige activiteit. Zie onder ander uitspraak JM 2012/11 RvS, 14-12-2011, 201009630/1/R2, LJN BU7888.

Iedere toename van stikstofdepositie in een overbelaste situatie heeft in principe een significant negatief effect. In overbelaste situaties dient in geval van iedere toename van stikstofdepositie in een passende beoordeling te worden aangetoond dat er op concrete locaties als gevolg van specifieke omstandigheden geen sprake is van significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen. Het feit dat er een dalende trend is in de stikstofdepositie en er mogelijk sprake is van een natuurlijke fluctuatie doet hier niets aan af.

Effectbeoordeling depositie stikstof

Royal Haskoning stelt dat bij alle Natura 2000 gebieden met een toename van < 0,69 mol N/ha/jaar als gevolg van de BEC Groene Weide de atmosferische depositie over het algemeen geen cruciale rol speelt in de realisatie van de instandhoudingsdoelen. De stikstofdepositie in de negen beschermde natuurmonumenten in de provincie Utrecht als gevolg van de BEC Groene Weide bedraagt 0,23 tot 1,13 N mol/ha/j.

De depositie in de Natura 2000 gebieden en beschermde natuurmonumenten betreft naar het oordeel van Royal Haskoning in absolute en relatieve zin een geringe hoeveelheid depositie met te verwaarlozen verzurende en vermestende effecten. Deze stelling wordt niet nader gemotiveerd, terwijl Royal Haskoning wel constateert dat een aantal overwegend grond- en/of grondwater gerelateerde vegetatietypen (kalkmoeras, blauwgraslanden en overgangs- en trilvenen) zeer gevoelig is voor stikstof.

Effectbeoordeling Oostelijke Vechtplassen

Tijdens de bouw kunnen heiwerkzaamheden, die naar verwachting uitgevoerd worden, maximale geluidsniveaus veroorzaken van 51 dB(A) ter hoogte van de grens van het Natura 2000 gebied Oostelijke Vechtplassen. Het voorkomen van geluidsoverlast voor omwonende zal hierbij naar onze inschatting eerder beperkend zijn dan verstoring van vogels in de Oostelijke Vechtplassen.

De stikstofdepositie per habitatype en de heersende achtergronddepositie zijn door Royal Haskoning helder in beeld gebracht. Bij zes habitatypen, zijn negatieve effecten niet op voorhand uit te sluiten. Voor deze gevoelige instandhoudingsdoelen van het gebied is een nadere ecologische effectbeoordeling uitgevoerd. De belangrijkste landschapsecologische en vegetatievormende processen in de Oostelijke Vechtplassen zijn:

- Afstroming van basenrijk kwelwater vanaf de westelijke flank van de Gooise stuwwal/Utrechtse Heuvelrug.
- Een goede waterkwaliteit met een lage P- en N-belasting en geringe aanvoer van gebiedsvreemd water;
- Een natuurlijker peilbeheer, om de goeddeels stilgevallen verlanding weer op gang te brengen.
- Maaibeheer voor bijsturen van de laagveensuccessie naar rietlanden en hooilanden (waaronder trilvenen) en ter compensatie van de hoge nutriënteninput (o.a. door atmosferische depositie).

De eindconclusie van Royal Haskoning beoordeling Natura 2000 Oostelijke vechtplassen is: “uit de ecologische beoordeling van de stikstofdepositiebijdrage als gevolg van BEC Groene Weide blijkt dat de bijdrage dermate gering is dat deze geen ecologisch aantoonbare negatieve effecten heeft op de habitatypen en –soorten van de Oostelijke Vechtplassen. De bijdrage staat de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen niet in de weg en leidt niet tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000 gebied. Essentieel voor het behalen van de doelen is het uitvoeren van regulier- en conclusieherstelbeheer en hydrologisch herstel. De stikstofdepositiebijdrage als gevolg van BEC Groene Weide leidt ook in cumulatie met andere projecten en/of plannen niet tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken van Natura 2000 Oostelijke Vechtplassen en bijbehorende instandhoudingsdoelstellingen. Wel dienen ten behoeve van de instandhoudingsdoelen essentiële natuurbeheer- en herstelmaatregelen uitgevoerd te worden om minstens de negatieve trend te keren bij een aantal habitatypen en de daarvan afhankelijke soorten”

Uit de analyse van Royal Haskoning blijkt dat de Oostelijke Vechtplassen en ander Natura 2000 gebieden en beschermde natuurmonumenten te maken hebben met tal van knelpunten t.a.v. beheer, waterhuishouding, verzuring en vermesting e.d. Dit maakt naar ons oordeel deze gebieden extra kwetsbaar, juist ook voor atmosferische depositie van stikstof. De praktijk is dat het merendeel van de stikstofdepositie wordt veroorzaakt door zeer veel verschillende bronnen die ieder op zich veelal leiden tot geringe depositie van stikstof in de verschillende natuurgebieden. Vrijwel nergens is de stikstof emissie vanuit één bron (één activiteit of project) verantwoordelijk voor een significant negatief effect. Daarom juist hanteren wij een overschrijding van de vastgestelde KDW per habitatypen als harde grens.